שנאמר [1]כולך יפה רעיתי ומום אין בך ואידך ההוא לעיני מאי עביד ליה ההוא לכדרבא הוא דאתא [א]דאמר רבא [א]צריכי דייני למיחזי רוקא דקא נפיק מפומא דיבמה דכתיב [2]לעיני הזקנים וירקה ואידך נמי מיבעי ליה לכדרבא אין ה"נ ואלא הדיוטו' מנא ליה נפקא [3]מבישראל ישראל כל דהו ואידך האי (א) ישראל מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדתני רב שמואל בר יהודה בישראל [ב]בב"ד [ב]של ישראל ולא בב"ד של גרים ואידך [4]בישראל אחרינא כתיב ואידך מיבעי ליה לכדתניא [ג]א"ר יהודה פעם אחת היינו יושבין לפני רבי טרפון ובאה יבמה לחלוץ ואמר לנו [ג]ענו כולכם חלוץ הנעל ואידך [4]מונקרא נפקא אלא מעתה [5]וקראו שנים ודברו שנים הכי נמי לר' יהודה הרי כאן תשעה לרבנן הרי כאן שבעה ההוא מיבעי ליה לכדתניא [ד]וקראו לו ולא שלוחם ודברו אליו מלמד שמשיאין לו עצה ההוגנת לו שאם היה הוא ילד והיא זקנה הוא זקן והיא ילדה אומרים לו מה לך אצל ילדה מה לך אצל זקנה כלך אצל שכמותך ואל תכנים קטטה לתוך ביתך [ה]אמר רבא אר"נ הלכה חליצה בשלשה הואיל וסתם לן תנא כוותיה א"ל רבא לר"נ אי הכי מיאון נמי [ו]דתנן המיאון והחליצה בשלשה וכ"ת הכי נמי והתניא [ז]מיאון בית שמאי אומרים ב"ד מומחין וב"ה אומרים בב"ד ושלא בב"ד אלו ואלו מודים שצריך שלשה ר' יוסי בר' יהודה ור' אלעזר ברבי [ח]יוסי מכשירין בשנים ואמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן [ט]הלכה [י]כאותו הזוג התם חד סתמא והכא תרי סתמי התם נמי תרי סתמי נינהו דתנן [י]מיאנה או שחלצה בפניו ישאנה מפני שהוא [כ]בב"ד אלא התם תרי סתמי הכא תלתא סתמי מכדי הא סתמא והא סתמא מה לי חד סתם מה לי תרי סתם מה לי תלתא אלא אמר רב נחמן בר יצחק הואיל וסתם במקום מחלוקת דתנן[ל] [ה]סמיכת זקנים ועגלה ערופה בשלשה דברי ר' [מ]יוסי ר' יהודה אומר [נ]בחמשה החליצה והמיאונין בשלשה ולא קפליג ר' יהודה ש"מ הדר ביה ר' יהודה ש"מ: אמר רבא [ז]צריכי דייני למיקבע דוכתא דכתיב [3]ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע [ח]עבדי עובדא בחמשה כמאן כר' יהודה והא הדר ביה לפרסומי מילתא רב אשי איקלע לבי רב כהנא אמר ליה סליק מר לגבן למלויי בי חמשה אמר רב כהנא הוה קאימנא קמיה דרב יהודה ואמר לי תא סק לזירזא דקני לאיצטרופי בי חמשה אמרו לו למה לי חמשה אמר להו כי היכי דליפרסם מילתא (ב) רב שמואל בר יהודה הוה קאי קמיה דרב יהודה אמר ליה סק תא לזירזא דקני לאצטרופי בי חמשה לפרסומי מילתא אמר ליה תנינא בישראל בב"ד ישראל ולא בב"ד של גרים ואנא גר אנא אמר רב יהודה כגון רב שמואל בר יהודה מפיקנא ממונא אפומיה מפיקנא ס"ד והא [6]ע"פ שנים עדים אמר רחמנא [ט]אלא מרענא שטרא אפומיה (ג) אמר רבא

גר

בישראל. להקים לאחיו שם בישראל (ו): וסתם לן תנא כוותיה. במתני': החליצה והמיאונין בשלשה. וסתמא היא בפ"ק דסנהדרין: בבית דין. סנהדרין: חליצה תרי סתמי נינהו. הך מתני' דידן והך דסנהדרין: דתנן. בפ' כיצד מי שאסר את האשה בנדר הרי זה לא ישאנה מיאנה או שחלצה בפניו ישאנה וליכא משום הסר ממך עקשות פה (ס): מפני שהוא ב"ד. כלומר לא יחיד היה שם דנימא בשבילו נתכוין שהרי ב"ד היה שם ואין ב"ד פחות משלשה: הואיל וסתמא במקום מחלוקת היא. שנחלק שם רבי יהודה בדבר אחר ובדבר זה לא נחלק ש"מ הדר ביה אבל מיאון לאו סתמא במקום מחלוקת היא דהנך תנאי רבי יוסי ברבי יהודה ור"א ברבי יוסי לא מייתינן התם אפלוגתא אחריתי דנימא מדלא איפלוג בהא ש"מ הדרי בהו: למקבע דוכתא. לשם כך: השערה. מקום מזומן לכך משמע: לפרסומי מילתא. דחלוצה היא ולא לינסבא לכהן א"נ דליתו אינשי וליקפלו עלה: לזירזא דקני. חבילה של קנים והלכו לישב שם לשם חליצה זו: תנינא גרסינן. יש ברייתא בידי וקתני בה בישראל בית דין של ישראל כו' והכי אמר לעיל דרב שמואל בר יהודה קתני לה: ואנא גר אנא. הוא ואביו נתגיירו הלכך פסילנא לחליצה: מרענא שטרא אפומיה. דאי אומר ידענא ביה דפריע לא מיזדקיקנא למיגבא ביה:

גר

יפה רעיתי ומום אין בך. אבל מוהתילבו שם עמך בדומין לך לא דרשינן אלא לענין פסול יוחסין דהתם ליכא עבודה שיהא סברא לפסול בעלי מומין: [ע]ב"ד מנוקים מכל מום. בסנהדרין (דף לו: ושם) ובפ' בא סימן (נדה מט: ושם) דקאמר חדא לאתויי גר וחדא לאתויי ממזר אמתני' דאין הכל כשרים לדון דיני נפשות לא מצי למימר לאתויי בעלי מומין דבפסול יוחסין איירי כדקתני סיפא אין כשרים אלא כהנים לוים וישראלים המשיאים לכהונה: מונקרא שמו נפקא. מבישראל דריש דסמכיה אנקרא שמו דמונקרא שמו לחודיה לא הוה משמע לענות כולם אלא דוקא אדיינין ולא אכל העומדים שם וקשה לר"י דהכא דרשינן תרי בישראל למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה ובפ"ק דקדושין (דף יד.) דרשינן דכיון שחלץ לה נעל הותרה לכל ישראל ואמר ר"י דהתם דרשינן מדסמכיה לבישראל בית חלוץ הנעל (ד) והוה מצי למכתב ובישראל יקראו שמו בית חלוץ הנעל אי לאו אתא אלא לדרשא דהכא ומדסמכיה ישראל אצל חלוץ הנעל דרשינן נמי כיון שחלץ לה נעל הותרה לכל ישראל: וקראו לו ולא שלוחו. ותימה אדילפינן בפ"ב דקידושין (דף מא.) מקראי דשלוחו של אדם כמותו אדרבה נילף מהכא דאין שלוחו כמותו וי"ל דיש כמה כתובים הבאים כאחד דגבי עגלה ערופה נמי דרשינן ואמרו הן ולא שלוחן ובמנחות בפ' שתי מדות (דף צג: ושם) דרשינן וסמך ידו ולא שלוחו ובנדרים (דף עב:) ממעט שליח ° מהפרת נדרים לרבי יאשיה וא"ת ל"ל קראי בקידושין נילף מהנך קראי דמדאיצטריך לאשמועינן מכלל דבעלמא הוי כמותו וי"ל דאי לאו קראי דהתם הוה דרשינן כל הני קראי לדרשה אחריתי ה"ר אלחנן: הואיל וסתם לן תנא כוותיה. אבל משום דיחיד ורבים הלכה כרבים אין לפסוק כוותיה דמסתבר טעמא דיחיד: אי הכי אפילו מיאון נמי. וא"ת מאי פריך וכי בשביל כך נפסוק ככל סתמי המשניות וי"ל דחליצה ומיאון דמו להדדי שתלא ע"י מעשה שלהם ומיתנו נמי בהדי הדדי: ש"מ הדר ביה ר' יהודה ש"מ. פסק ר"ת דסומא באחת מעיניו כשר לחליצה כיון דלא ממעטינן מלעיני וסגי באחד ויכול לראות הרוק מפי היבמה: ואנא גר אנא. וא"ת לפר"ת דרב שמואל בר יהודה דהכא היה בן רב יהודה הינדוואה דאמר בפ"ק דקידושין (דף כב:) דגר שאין לו יורשין הוא ונתגייר הוא ואביו למה היה לו להביא ברייתא דפסיל גר לחליצה לדיני ממונות נמי מיפסל לדון לישראל כיון דאין אמו מישראל ויש לומר דאיצטריך לפסול אפילו לחליצת גרים א"נ כשר הוא לדיני ממונות לדון בלא כפייה דלא שייכא שימה ודבר של שררה דכתיב שום תשים עליך מלך (דברים יז) אלא בכפייה: מרענא שטרא אפומיה. פירש בקונטרס בכתובות בפרק הכותב (דף פה. ושם) דלא מקרע קרענא ליה ולא מיגבא גבינא ביה ואין נראה דאם כן ה"ל למימר בהדיא ההוא לישנא כדאמר באלו נערות (שם דף לו:) גבי היוצאת משום שם רע ורבינו תם מפרש וכן ר"ח בשבועות (דף מב. ד"ה אתרע) דהיינו שלא יוכל בעל השטר לגבות בלא שבועה אפומיה אפילו הוא קרוב ללוה או למלוה דבאינו קרוב אפילו שאר אדם מחייב נמי שבועה כדתנן (כתובות דף פז.) על אחד מעידה שהיא פרועה לא תפרע אלא בשבועה והא דא"ל רבא לרב פפא בהכותב (שם דף פה.) שהעיד על השטר שהוא פרוע איכא איניש אחרינא בהדי מר נ"ל שרב פפא היה קרובו של תובע

או

עין משפט
נר מצוה

ז א מיי' פ"ד מהלכות יבום הלכה ו סמג עשין נג טוש"ע אה"ע סימן קסט סעיף לח:

ח ב מיי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעיף א:

ט ג מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף מב ובסדר חליצה סעיף נה:

י ד מיי' פי"א מהל' גירושין הלכה ח סמג עשין נ טוש"ע שם סימן קנה סעיף ד:

יא ה מיי' פ"ד מהל' סנהדרין הלכה ג סמג עשין לד:

יב ו מיי' שם פ"ה הלכה ה:

יג ז מיי' פ"ד מהלכות יבום הלכה ב סמג עשין נב טוש"ע שם סימן קסט סעיף ד:

יד ח מיי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעיף ג:

טו ט מיי' פכ"ד מהל' סנהדרין הלכה א סמג לאוין סג טוש"ע ח"מ סימן טו סעיף ה:

תום' חד מקמאי

סתם סנדלי ציידין של קש ושל קנים הוא לר"י בן נורי ובזה עמדו דברי הרב אלפס: מאי דכתב ה"ר אלפס ולענין חליצה עד שתהא אביו ואמו מישראל מ"ט תרי בישראל כתיב הכי פי' תרי בישראל כתיבי חד לענות חלוץ הנעל ג' פעמי' כדר' יהודה משו' ר"ט ואמרי' מונקרא שמו נפקא ומוקים בישראל כיון שחלץ לה הותרה לכל ישראל כדאיתא בפ"ק דקדושין וחד בישראל למעוטי אמו מישראל מקרב אחיך נפקא. ואית ספרים שכתוב בהם הכי ולענין חליצה עד שיהיה אביו ואמו מישראל מ"ט בישראל כתיב ואם אין אמו מישראל מקרב אחיך

מוסף רש"י

המיאון כו' בשלשה. יתומה קטנה שהשיאוה אמה ואחיה לדעתה, יוצאה בלא גט במיאון כל זמן שלא גדלה תחתיו, ובשלשה בעינן דכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון, ומיאונין דרבנן, דמדאורייתא אפילו מיאון לא בעיא, דאין קדושי קטנה כלום אלא אם כן קדשה אביה, דכתיב את בתי נתתי לאיש הזה (סנהדרין ב.). מיאנה או שחלצה בפניו ישאנה. מיאנה או שחלצה אשה לפני החכם מותר לישאנה ואינו נחשד לומר על מנת כן התירה, מפני שהוא בב"ד. כלומר שלא הוא היה לבדו שם אלא בית דין שלשה היו שם (בכורות לא.) כלומר מיאון או חליצה לא עשה חכם זה ביחידי, דקי"ל חליצה ומיאון בשלשה, ותלתא לא חשידי (לעיל כה:). סמיכת זקנים. על ראש פר העלם דבר של צבור (סנהדרין ב.).

מסורת הש"ס

א) לקמן קו., ב) קדושין יד., ג) לקמן קו: [וש"נ], ד) לעיל מד., ה) [לקמן קה: ע"ש], ו) סנהדרין ג. לקמן קז: ע"ש, ז) ג"ז שם, ח) [צ"ל שמעון], ט) סנהדרין ג. לקמן קז:, י) לעיל כה: בכורות לא., כ) צ"ל ב"ד. יעב"ץ, ל) סנהדרין ב., מ) [צ"ל שמעון וכ"א בסנהדרין ב.], נ) [דברים כה], ס) [משלי ד], ע) שייך לעמוד הקודם,

תורה אור השלם

1. כֻּלָּךְ יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ: שיר השירים ד ז

2. וְנִגְּשָׁה יְבִמְתּוֹ אֵלָיו לְעֵינֵי הַזְּקֵנִים וְחָלְצָה נַעֲלוֹ מֵעַל רַגְלוֹ וְיָרְקָה בְּפָנָיו וְעָנְתָה וְאָמְרָה כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית אָחִיו: דברים כה ט

3. וְאִם לֹא יַחְפֹּץ הָאִישׁ לָקַחַת אֶת יְבִמְתּוֹ וְעָלְתָה יְבִמְתּוֹ הַשַּׁעְרָה אֶל הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְּמִי: דברים כה ז

4. וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חֲלוּץ הַנָּעַל: דברים כה י

5. וְקָרְאוּ לוֹ זִקְנֵי עִירוֹ וְדִבְּרוּ אֵלָיו וְעָמַד וְאָמַר לֹא חָפַצְתִּי לְקַחְתָּהּ: דברים כה ח

6. וְאִם לֹא יַחְפֹּץ הָאִישׁ לָקַחַת אֶת יְבִמְתּוֹ וְעָלְתָה יְבִמְתּוֹ הַשַּׁעְרָה אֶל הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאֵן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יַבְּמִי: דברים כה ז

גליון הש"ס

תוס' ד"ה וקראו וכו' מהפרת נדרים לרבי יאשיה. ותו איכא שמירה בבעלים דממעטינן שלוחו בב"מ דף לו ע"א ובעיר הנדחת בסנהדרין דף קיא ע"ב ובתורת כהנים פרשה מצורע פ"ה אות ז אשר לו הבית שלא ישלח ביד שליח. ובירושלמי רפ"ב דקדושין ואם המר ימירנו למעט שלוחו ורצע אדוניו את אזנו אדוניו ולא שלוחו וכן הוא במכילתא פרשת משפטים:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואידך האי בישראל: (ב) שם דליפרסם מילתא אמר רב שמואל בר יהודה כי הוה קאימנא קמיה דרבי יהודה אמר לי סק: (ג) שם ואמר רבא גר: (ד) תום' ד"ה מונקרא וכו' דהוה מצי למכתב ובישראל יקרא: